

Center for Høretab Rådgivning og Uddannelse

Vi samler, udvikler, anvender og formidler viden om børn med høretab

Legen og dens betydning

Legen og dens betydning

Leg er en væsentlig del af et barns udvikling, hvor det stimulerer sine sanser og lærer at bruge og beherske sin krop, lærer hvordan omgivelserne fungerer og lærer at omgås andre mennesker.

Evnen til at lege består af mange lag af erfaringer og vokser for hver ny erfaring. Fra det første smil, som gengælder moderens smil, til eksperimenter med klodser man stabler og siden vælter, til komplicerede rollelege sammen med andre.

Selvom denne proces som regel er naturlig og næsten usynlig, er den ikke så automatisk, som man skulle tro.

Barnet udvikler gennem utallige daglige erfaringer skridt for skridt kompetencer, som senere vil indgå i dets lege, først parallelle lege siden rollelege

Når barnet har opdaget, at verden er fuld af ting, og forstår, at det selv kan gøre noget aktivt, begynder det at undersøge tingene ved hjælp af sine sanser. Det sutter på sit legetøj, som kan være hvad som helst, vender og drejer det, taber det eller bærer bare rundt på det.

Lidt senere begynder barnet at sætte ting sammen med hinanden. Lægge dem i skåle, på række eller oven på hinanden. Om de passer sammen eller ej, betyder ikke noget.

Næste trin er at prøve at forstå meningen med legetøjet. F.eks. at finde ud af, hvad en legetøjsbil kan bruges til, eller hvordan man sætter en togbane sammen for at kunne køre med toget. Eller måske prøve at finde ud af, hvor højt et tårn man kan bygge af klodser.

Senere opdager man så, at man kan bruge tingene ved at lade som om, ved at lægge sin egen betydning ind i dem. Bide i klodsen som om det er en kage og made dukken med noget der ligner en sutteflaske. Det er på det tidspunkt, barnet begynder at forstå symbolikkens ide.

Det næste trin er at kunne lade, som om man er en anden, og det næste trin igen er de rollelege, som man kan forstille sig i et handlingsforløb og genskabe det på sin egen måde i leg.

Og efterhånden kunne gøre det sammen med andre, med kammerater, som har deres egen vilje og ikke altid har de samme ideer om, hvad der skal ske.

Nogle forslag til lege og legetøj:

Spædbørn: At synge, bideringe, uroer, babylegetøj med spejl, bamser og tøjdyr, enkle billedbøger, babymassage, babyhængekøje, bløde bolde, køkkenredskaber.....

Småbørn: Byggebægre, klodser, puttekasse, puslespil, hammerbræt, bolde, skubbevogn, legetøj til at trække, dukker,

billedbøger, legetøj til badekarret, sandkasselegetøj, farvekridt, musikinstrumenter, gyngehest, plasticdyr, sæbebobler, rutchebane....

Lidt større børn: Udklædningstøj, sjippetov, bolde, legetelt, spil f.eks. vendespil og billeddomino, smags-og føle kimsleg, cykler, Lego klodser, gyng, bilbane, doktorsæt...

Grundlæggende forudsætninger for rolleleg:

- At have legekompetencer, altså at kunne enes og skiftes til tingene, have fantasi, tage initiativ til at lege, dele ud af sine ideer og kunne inspirere andre.
- Være nysgerrig over for andre: Hvad er det du laver?
- Kunne følge andres opfordring til at lege, f.eks. borte tit tit, nu kommer jeg og tager dig og efterligne for sjov
- Fortsætte med at lege, når man er begyndt
- Forstå legelyde, som viser, at der er tale om leg, f.eks. billegens vruum, vruum
- Reagere på en munter stemme, blive glad, når andre er glade, have det sjovt sammen og le sammen
- Vide hvad det vil sige at lade som om: spise en kage, sove...

At lege med andre børn udvikler følgende kompetencer:

- Da leg ofte foregår gennem forhandlinger lærer barnet nye ord, hvilket giver det forskellige måder at udtrykke egne behov, ideer og forestillinger på.
- Barnet oplever glæden ved at være sammen med andre, og nydelsen ved at have det sjovt og være engageret.
- Barnet øver sig i at anvende sproget som en måde at argumentere, samarbejde og indleve sig i andre på.
- Barnet øver sig i at være sammen med forskellige personligheder.
- Gennem legen lærer barnet at forholde sig til og at acceptere kritik.
- Gennem leg opbygger barnet en sikkerhed i at fremstille sig selv, nemlig at ytre egne meninger, ideer og oplevelser.
- Legen indebærer, at det enkelte barn får respons på egne initiativer, og det lærer herigennem noget om sig selv set i et udefra perspektiv. Den måde andre oplever det på, udvikler større selvindsigt.
- Legen styrker koncentrationsevnen og evnen til fordybelse.

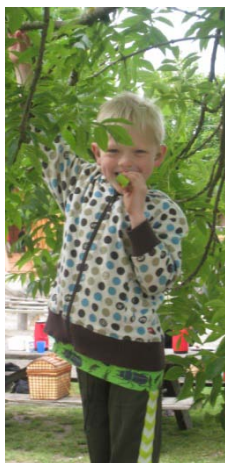
- Legen styrker empatiudviklingen ved at opleve andres glæder og sorger.
- Legen styrker evnen til at skiftes og følge hinanden; at lade sig styre og selv være styrende

Den sproglige forsinkelse hos et barn med høretab kan medføre en social, følelsesmæssig og intellektuel forsinkelse, som også kan påvirke barnets legekompetencer.

Barnet med høretab støttes til at lege ved bl.a. at:

- den voksne har god tid til at give barnet erfaringer i sin hverdag ved f.eks. at medinddrage barnet i køkkenet og i oprydningen.
- møde barnet på dets udviklingsniveau, bl.a. ved brug af aldersrelevante legesager og ved at udvide emner, som barnet er interesseret i.
- fastholde barnet i legen i længere tid ved den voksnes deltagelse.
- den voksne via sin deltagelse giver barnet mulighed for at følge flere børns leg i takt med, at den ændrer sig.
- veksle mellem planlagte og ikke-planlagte lege, hvorved barnet også får mulighed for at vise initiativer og styre legen.

- følge og benævne, såvel barnets som den voksnes, initiativer, hvorved sproget styrkes.
- imitere og benævne barnets og den voksnes følelser.
- blive opmærksom på andres initiativer ved at kigge og lytte.
- blive gjort opmærksom på andres initiativer og derefter vise, at de er forstået af barnet
- barnet øver legen alene med en voksen for senere at kunne lege den sammen med andre børn.
- den voksne i et vist omfang viser barnet til rette under legen.
- hjælpe barnet til at få legeaftaler; først i barnets hjem og siden hos legekammeraten.

Center for høretab

Merkurvænget 2
7000 Fredericia

Tlf. 9944 3333

www.cfh.dk

Region Syddanmark

Oktober 2016

7